

KATEDRA TEORIE KULTURY FILOZOFICKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY

Autor dizertační práce: PhDr. Jindřich Urban

Název práce: Média, kultura a společnost

Školitel: Doc. PhDr. Martin Matějů

Oponent: PhDr. Václav Soukup, CSc.

POSUDEK OPONENTA

TÉMA PRÁCE:

Předmětem dizertační práce PhDr. Jindřicha Urbana je teoretická analýza vztahu médií, kultury a společnosti. Zvláštní pozornost je věnována reflexi fenoménu masmédií ze sociologické perspektivy, teorii masové komunikace a účinnosti komunikace. Cílem práce je kulturologická reflexe médií jako mediátoru vlivu kultury na člověka a významné determinanty lidského chování a prožívání. Podle autorova názoru je možné na mediální produkci pohlížet jako na sémiotický text – specifickou výpověď o podstatných rozměrech lidského jednání a lidských preferencích, obecněji řečeno i o celkové existenciální situaci člověka v postmoderní společnosti. V této souvislosti bych rád ocenil již samu volbu tématu, které nesporně představuje relevantní kulturologické téma. Masmédia dnes představují jeden z nejvýznamnějších mediátorů vlivu kultury na člověka. Prostřednictvím médií lidé nejen vnímají ale také interpretují svět, který je obklopuje. Svět se tak ve stále větší míře stává „mediální hyperrealitou“ – kulturní konstrukcí, kterou je nezbytné kriticky analyzovat.

KONCEPCE PRÁCE:

Práci tvoří tři relativně samostatné části, ve kterých autor z různých úhlů pohledu analyzuje problematiku médií, komunikace a kultury. V první části práce, která tvoří logickou expozici zkoumaného tématu, autor provádí historický exkurz reflexe médií z perspektivy sociologie. Zajímá ho přitom jak výzkum masové komunikace v dílech vybraných klasiků sociologie, tak

mediální studia v zrcadle významných sociologických směrů a škol. Při prezentaci nosných sociologických paradigmat užitečných při studiu médií a komunikace akcentuje zejména přístupy spjaté s marxistickou teorií, funkcionalistickou teorií a symbolickým interakcionismem. Ve druhé, podstatně více kulturologicky orientované části práce, se autor pokusil vymezit nosnou síť kategorií a pojmů, jejichž prostřednictvím lze provést vědeckou reflexi fenoménu masové komunikace. Poměrně zdařile zde z kulturologické perspektivy vymezuje široké spektrum pojmů od „populární kultury“ přes „kulturní text“ a „percepční schéma“ až k „stereotypizaci v médiích“. Třetí, závěrečná část, která představuje logické vyústění zkoumané problematiky, řeší aktuální otázky spjaté s fungováním medií v mezinárodním kontextu, účinností komunikace a přesvědčovací strategie a vlastnictvím medií. Každý z těchto problémů by si nesporně zasloužil samostatnou práci. Zde tato témata tvoří poměrně konzistentní, nicméně dílčí součást širšího celku. Autor práce, podle mého názoru zcela oprávněně, věnoval největší pozornost otázce účinnosti komunikace a přesvědčovací strategii. Opírá se zde zejména o poznatky psychologie, což mu umožňuje rozšířit již provedené analýzy o novou dimenzi a vtisknout tak práci interdisciplinární rozměr.

HODNOCENÍ PRÁCE:

1 = nejlepší. 5 = nejhorší

1. Formulace cílů práce	1	2	3	4	5
2. Volba vhodné metodiky	1	2	3	4	5
3. Splnění cílů práce	1	2	3	4	5
4. Odborný přínos práce	1	2	3	4	5
5. Originalita práce	1	2	3	4	5
6. Struktura práce	1	2	3	4	5
7. Práce s daty a informacemi	1	2	3	4	5
8. Postup řešení je logický	1	2	3	4	5
9. Klíčová slova vystihují obsah	1	2	3	4	5
10. Členění textu do odstavců a kapitol	1	2	3	4	5
11. Práce s odbornou literaturou	1	2	3	4	5
12. Srozumitelnost textu (úroveň jazykového zpracování)	1	2	3	4	5
13. Přesnost formulací	1	2	3	4	5
14. Práce s odborným jazykem	1	2	3	4	5
15. Formální zpracování a grafická úprava	1	2	3	4	5

OTÁZKY K OBHAJOBĚ:

Z předložené práce je evidentní autorovo zaujetí tématem. Nabízí se tedy otázka, zda míní na zkoumané tématu dále pracovat a pokud ano, jakým směrem se bude jeho práce ubírat?

Je možné na základě takto koncipované teoretické práce formulovat na dané téma konkrétní hypotézy, které by mohly být předmětem empirického šetření? Pokud ano, jaké?

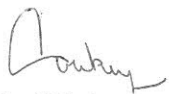
Jakou roli hrají podle Vašeho názoru v současné době při výzkumu médií, komunikace a kultury cultural studies a v čem může být při reflexi tohoto fenoménu jejich přístup přínosný.

CELKOVÉ HODNOCENÍ:

Obecně je možné konstatovat, že práce splňuje požadavky kladené na rigorózní práci. Autor přesvědčivě formuloval cíle své práce a zvolil odpovídající metodiku zpracování. Odborný přínos práce je možné vidět v autorově snaze o interdisciplinární analýzu kulturologicky relevantního tématu. Za podnětnou je možné rovněž označit jeho snahu o vymezení a systemizaci vybraných pojmů a kategorií, jako nástroje kulturologické analýzy masové komunikace. Autor při zpracování tématu prokázal poměrně dobré teoretické zázemí. Je ovšem škoda, že se nepokusil získat vlastní empirická data prostřednictvím vlastního kvantitativního nebo kvalitativního výzkumu. Na druhé straně lze konstatovat, že dobře pracoval s odbornou literaturou i poznámkovým aparátem. Práce má poměrně dobře promyšlenou koncepci, logickou strukturu a je napsaná čtivým a srozumitelným jazykem.

Doporučuji k obhajobě.

V Praze 29.1.2007

PhDr. Václav Soukup, CSc.